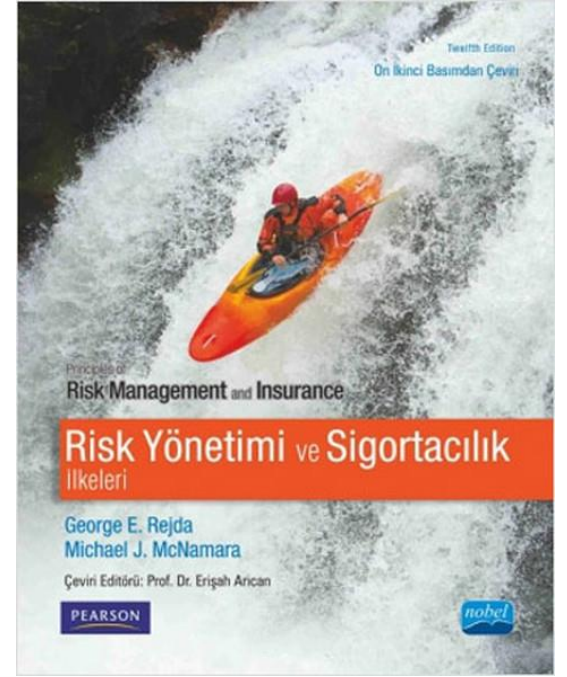
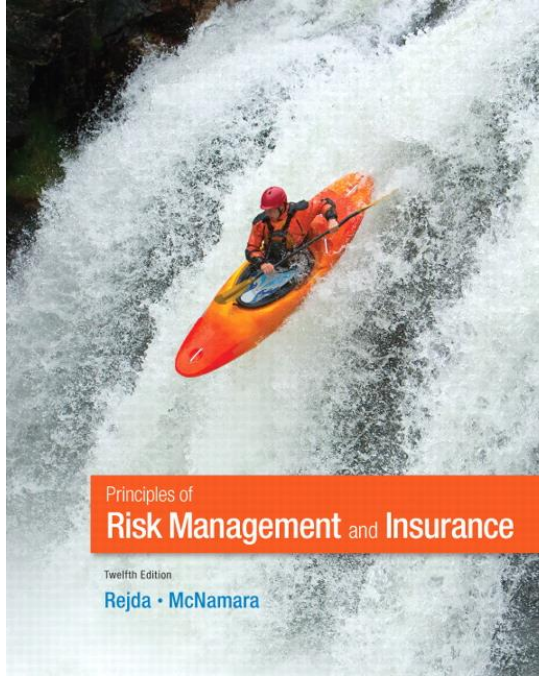

AKT106 – Temel Sigortacılık

Prof.Dr. Fatih TANK
Ankara Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi

Bu ders notları hazırlanırken
«Principles of Risk Management and Insurance (G.E. Rejda & M.J. McNamara)»
kitabının çevirisi olan
«Risk Yönetimi ve Sigortacılık İlkeleri (E.Arıcan)»
kitabından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 17

Çalışan Faydaları: Emeklilik Planları

ÖZEL EMEKLİLİK PLANLARININ TEMELLERİ

Milyonlarda işçi özel emeklilik planlarına katılmaktadır. Bu planların ülkeye büyük sosyal ve ekonomik etkiye sahiptir. Emeklilik faydaları, emeklilik boyunca hem bireylerin hem de ailelerin ekonomik güvenliğini artırır. Emeklilik katkı payları aynı zamanda finansal piyasalar açısından önemli bir sermaye fonu kaynağıdır. Bu fonlar yeni tesis, makine, ekipman, konut projeleri, alışveriş merkezleri ve diğer kayda değer ekonomik yatırımlara yatırılır.

Arzu Edilir Gelir Vergisi Uygulamaları

Belirli MGI gerekliliklerini karşılayan özel emeklilik planları nitelikli planlar olarak adlandırılmakta ve arzı edilir gelir vergisi uygulamasına girmektedir. İşveren katkıları belli bir sınıra kadar olağan işletme gideri olarak vergi indirimine tabidir; işverenler katkıları, çalışanlara yönelik vergilendirilebilir gelir olarak görülmemektedir; plan varlıkları üzerinden elde edilen yatırım kazançları ertelenmiş vergi bazında birikir ve işveren katkılarına atfedilebilen emekli maaşı faydaları, çalışan emekli oluncaya kadar ya da söz konusu fonları alıncaya kadar vergileye tabi değildir.

Minimum Teminat Şartları

Nitelikli bir plan, sadece yüksek derecede tazmin edilmiş çalışanlar değil, aynı zamanda general olarak tüm işçi sınıfını yararlandırmalıdır. Arzu edilir vergi uygulamalarından yararlanabilmek için belli bazı minimum teminat şartlarının karşılanması gereklidir.

Minimum Teminat Şartları

- *Oran yüzdesi testi.* Bu testte plan kapsamında yüksek oranda tazmin edilmiş olmayan çalışanlar, kapsam dahilinde yüksek oranda tazmin edilmiş çalışanların en az yüzde 70'i oranında olmalıdır
- *Ortalama teminat testi.* Bu teste göre iki şartın yerine getirilmesi gereklidir: (1) plan çalışanların makul bir sınıflandırmasını yararlandırmalıdır ve, yüksek oranda tazmin edilmiş çalışanların lehine ayrımcılık yapmamalıdır ve (2) yüksek oranda tazmin edilmiş olmayan çalışanların ortalama faydası, tüm yüksek oranda tazmin edilmiş çalışanlara sağlanan ortalama faydanın en az yüzde 70'i düzeyinde olmalıdır.

Emeklilik Yaşları

Tipik bir emeklilik planı üç emeklilik yaşına sahiptir:

- Normal emeklilik yaşı
- Erken emeklilik yaşı
- Ertelenmiş emeklilik yaşı

Saklı Hak Hükümleri

Saklı hak, *çalışanın emeklilikten önce istihdamının sona ermesi halinde işverenin katkı paylarına ya da katkı paylarına ilişkin faydalara olan hakkına işaret etmektedir.*

Tanımlanmış Fayda Planları Nitelikli tanımlanmış fayda planlarının, aşağıdaki minimum saklı hak standartlarından birini karşılaması zorunludur:

Saklı Hak Hükümleri

Tanımlanmış Katkı Planları Nitelikli tanımlanmış katkı ya da kar ortaklığı planlarına işverenlerin katkılarının daha hızlı hak kazandırması şarttır.

Erken Dağıtım Cezası

59½ yaşından önce bir nitelikli plandan çekilen fonlara yüzde 10 düzeyinde bir ceza vergisi uygulanır. Brüt gelire dahil olan tutara yüzde 10 ceza vergisi uygulanır. Ancak bu kuralın istisnaları vardır.

Minimum Dağıtım Şartları

Emekli maaşı katkı payları sonsuza kadar planda kalmaz. Plan dağıtımlarının, bireyin 70½ yaşına ulaştığı yılı takip eden takvim yılının 1 Nisanından önce başlamalıdır. Ancak 70½ yaşını aşmış, ama çalışmaya devam eden katılımcılar, nitelikli emeklilik planından minimum dağıtım almayı erteleyebilirler. 70½ yaşından sonra çalışmaya devam eden bir katılımcı için zorunlu başlangıç tarihi, emekli olduğu takvim yılını takip eden takvim yılının 1 Nisanıdır.

Sosyal Güvenlikle Entegrasyon

Çoğu nitelikli emeklilik planları Sosyal Güvenliğe entegre edilmiştir. İşverenler Yaşlılık, Ölüm ve Maluliyet Sigortası (YÖMS) bordro vergisinin yarısını ödeyip özel emeklilik faydalarının hesaplanmasında Sosyal Güvenlik faydalarının dikkate alınması gerektiğini öne sürerler. Sonuç olarak emekli maaşı maliyetleri azaltılabilir. Entegrasyon aynı zamanda işverenlerin, entegrasyon seviyesinin üzerinde kazançları olan yüksek oranda tazmin edilmiş çalışanlar için emekli maaşı katkı paylarını arttırabilmelerine ve bunu yaparken de yüksek oranda ödeme alan çalışanların lehine ayrımcılık yapmalarını yasaklayan ayrımcılık karşıtı kuralları da ihlal etmemelerine imkan verir.

Aşırı Değerlenmiş Planlar

Aşırı değerlenmiş planlar için özel kurallar vardır. Aşırı değerlenmiş plan, plan varlıklarının yüzde 60'ından fazlasının kritik çalışanlara atfedilen hesaplarda olduğu bir emeklilik planıdır. Kritik çalışanların kümülatif tahakkuk etmiş faydalarının bugünkü değerinin, kapsam dahilindeki tüm çalışanların plan uyarınca kümülatif tahakkuk etmiş faydalarının bugünkü değerinin yüzde 60'ını aşması halinde söz konusu plan aşırı değerlenmiş olarak kabul edilir.

NİTELİKLİ EMEKLİLİK PLANLARIN TÜRLERİ

Günümüzde çalışanların spesifik ihtiyaçlarını karşılamak üzere çok çeşitli nitelikli emeklilik planları mevcuttur. Temel olarak iki farklı türde nitelikli emeklilik planı vardır: (1) tanımlanmış fayda planları ve (2) tanımlanmış katkı planları. Her türde farklı kurallar geçerlidir. En önemli emeklilik planları şunlardır:

- Tanımlanmış fayda planları
- Tanımlanmış katkı planları
- Para alım planı
- Bölüm 401(k) planları
- Bölüm 403(b) planları
- Kar ortaklığı planları
- Serbest meslek sahipleri için Keogh planları
- Sadeleştirilmiş çalışan emekli maaşı (SÇEM) planları
- ÇİTTP emeklilik planları

FONLAMA ACENTESİ VE FONLAMA ARAÇLARI

Bir işveren emekli maaşı planı oluşturulurken bir fonlama acentesi seçmelidir. Fonlama acentesi, emeklilik faydalarını ödemekte kullanılacak olan fonların toplanması ya da yönetilmesini sağlayan bir finansal kuruluştur.

FONLAMA ACENTESİ VE FONLAMA ARAÇLARI

Günümüzde yaygın olarak kullanılan fonlama araçları şunları içerir:

- Yediemin fonu planı
- Ayrı yatırım hesabı
- Garantili yatırım sözleşmesi (GYS)

VERGİ ERTELEMELİ EMEKLİLİK PLANLARINA İLİŞKİN SORUN VE KONULAR

Vergi ertelemeli emeklilik planlarının emeklilik sırasındaki ekonomik güvensizliğin azaltılması konusundaki potansiyeli büyük olmakla birlikte bazı ciddi sorunların çözülmesi gerekmektedir. Bunlar aşağıda verilmiştir:

VERGİ ERTELEMELİ EMEKLİLİK PLANLARINA İLİŞKİN SORUN VE KONULAR

- *Yetersiz 401(k) hesap bakiyeleri.*
- *İş gücünü kapsama kapasitesinin yetersiz olması.*
- *Kadınlar için daha düşük faydalar.*
- *Enflasyona karşı sınırlı koruma.*
- *Toptan emekli maaşı dağıtımlarının harcanması.*
- *Katılımcılar tarafından yapılan ve ekonomik güvenliği tehlikeye atan yatırım yanlışları.*

Vaka Uygulaması

Richard 40 yaşındadır ve Auto Repair, Inc şirketinin sahibidir. Richard'ın yanı sıra şirkette beş çalışan vardır. Richard, çalışanları için bir emeklilik planı oluşturmayı düşünmektedir. Richard, iki plana odaklanmıştır: (1) Bölüm 401(k) planı ve (2) SÇEM-BEH. Finansal planlamacı olduğunuzu ve Richard'ın sizden tavsiye istediğini varsayın. Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

- a. Richard'a her planın avantaj ve dezavantajlarını açıklayın.
- b. Şirketin 401(k) planı oluşturduğunu varsayın. Çalışanlar, 17,000 \$'ı aşmayacak şekilde (50 yaşın altındaki katılımcılar için 2012 limiti) tazminatın

Devamı sonraki
sayfada...

yüzde 6'sına kadar maaş ertelemeyi seçebilmektedir. Şirket, katkıda bulunulan her 1 dolar için 50 sent tutarında bir denkleşen katkı yapmaktadır. 25 yaşında bir tamirci olan James, büyük kişisel harcamalar yüzünden maaşının sadece yüzde 3'ünü erteleme karar vermiştir. James'a tavsiyeniz ne olur?

- c. 28 yaşında olan Susan şirketin ofis yöneticisidir ve 35,000 \$ kazanmaktadır. Şirkette üç yıldır çalışmaktadır. Richard, emeklilik katkılarının sınırlandırmak amacıyla Susan'ın 401(k) planına katılmasını engelleyebilir mi? Yanıtınızı açıklayın.

BÖLÜM 18

Sosyal Sigorta

SOSYAL SİGORTA

Sosyal Güvenliğin Nedenleri

Birleşik Devletler'de son derece gelişmiş bir özel sigorta sistemi bulunmakla birlikte bazı nedenlerden dolayı sosyal sigorta sistemlerine halen ihtiyaç duyulmaktadır.

- Sosyal sigorta sistemleri, karmaşık sosyal sorunları çözmek için yürürlüğe konmuştur.
- *Bazı risklerin özel sigorta kapsamında ele alınması mümkün olmadığı için sosyal sigorta sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır.*
- *Sosyal sigorta teminatları, insanlara temel düzeyde ekonomik güvence sağlar.*

Sosyal Sigortanın Temel Özellikleri

Birleşik Devletler'deki sosyal sigorta sistemlerini, diğer devlet sigortası çeşitlerinden ayıran özellikleri şunlardır:

- Zorunlu olması,
- Gelir tabanı,
- Bireysel net kazançtan (varlıktan) ziyade, sosyal yeterliliğin vurgulanması,
- Teminatların kazançlarla sıkı olmayan bağlantısı,
- Teminatların kanunla belirlenmesi,
- Gelir testinin olmaması,
- Tamamen fonlamanın gereksiz olması,
- Finansal olarak kendi kendine yetmesi.

YAŞLILIK, ÖLÜM VE MALULLÜK SİGORTASI

Daha çok **Sosyal Güvenlik** olarak bilinen Yaşlılık, Ölüm ve Malullük Sigortası (YÖMS), Birleşik Devletler'deki en önemli sosyal sigorta sistemidir. Sosyal Güvenlik, 1935 tarihli Sosyal Güvenlik Yasasıyla oluşturulmuştur. On işçiden dokuzundan fazlası, Sosyal Güvenliğin kapsamına giren mesleklerde çalışmaktadır ve altı kişiden yaklaşık biri aylık maaş almaktadır.

Kapsam Dahilindeki Meslekler

Şu anda hemen hemen tüm özel sektör çalışanları Sosyal Güvenlik kapsamındadır. 1983 yılından sonra işe alınan federal memurlar da zorunlu olarak kapsama alınmıştır. Ayrıca eyalet ve yerel hükümet çalışanları da eyalet ve federal hükümetler arasında yapılan isteğe bağlılık esaslı bir anlaşmayla kapsama alınabilmektedir.

Sigortalı Durumunun Belirlenmesi

Teminatlara hak kazanabilmek için sigorta kapsamına giren bir işte, belirli bir süre çalışarak kredi kazanmak şarttır. Krediler, yıl içinde herhangi bir anda tamamlanmış olabilir. 2013 yılı için kapsam dahilindeki kazançların her 1160 \$'lık bölümü için bir **kredi** (buna aynı zamanda **teminat çeyreği** de denir) kazanılır.

Sigortalı Durumunun Belirlenmesi

Çeşitli teminatlara hak kazanabilmek için sigortalı durumunun sağlanmış olması gereklidir. Üç tür sigortalı durumu vardır:

- Tam sigortalı olunması
- Hali hazırda (şu anda) sigortalı olunması
- Malullük sigortalısı

*Malul olmanız
durumda:*

*Genel olarak
gerekten süreler:*

28 yaşından önce

1.5 yıl çalışma

30

2 yıl

34

3 yıl

38

4 yıl

42

5 yıl

44

5.5 yıl

46

6 yıl

48

6.5 yıl

50

7 yıl

52

7.5 yıl

54

8 yıl

56

8.5 yıl

58

9 yıl

60

9.5 yıl

TEMİNATLARIN TÜRLERİ

Tüm program Sosyal Güvenlik (YÖMS) ve Medicare'den oluşmaktadır. YÖMS teminatı yaşlılık, ölüm ve malullük teminatlarına uygun durumdaki sigortalılara ödenmektedir. Medicare teminatı, 65 yaş ve üzerindeki hemen hemen tüm kişilerin ve 65 yaşın altındaki belli bazı malul sigortalıların tıbbi harcamalarını kapsamaktadır.

Yaşlılık Sigortası Teminatları

Sosyal Güvenlik yaşlılık sigortası teminatları, çoğu emekli işçi için önemli bir gelir kaynağıdır. Bu teminatlar olmazsa yaşlılar arasındaki yoksulluk ve ekonomik güvensizlik önemli ölçüde artış gösterecektir.

Tam Emeklilik Yaşı 1937 ve öncesinde doğan kişiler açısından azaltılmamış teminatlar için tam emeklilik yaşı 65'tir. 1943 ile 1954 yılları arasında doğan kişiler için tam emeklilik yaşı 66'dır.

Erken Emeklilik Yaşı İşçiler ve eşlerinin, aktüeryal olarak alacakları teminatlar azaltılarak, 62 yaşında emekli olabilmesidir

Yaş'a Göre Sosyal Güvenlik Tam Emeklilik Yaşı ve Teminatlarda Düşüş

Tam emeklilik yaşı ("normal emeklilik yaşı" da denir) ne olursa olsun 62 yaşından itibaren teminat almaya başlayabilirsiniz.

Doğum Yılı(1) ^a	Tam Emeklilik Yaşı (2)	62 Yaş için Düşülen Ay Sayısı(3) ^b	Aylık Düşüş (%) (4)	62 Yaşında Toplam Düşüş(%) (5)=3x4
1937 ve öncesi	65	36	.555	20.00
1938	65 ve 2 ay	38	.548	20.83
1939	65 ve 4 ay	40	.541	21.67
1940	65 ve 6 ay	42	.535	22.50
1941	65 ve 8 ay	44	.530	23.33
1942	65 ve 10 ay	46	.525	24.17
1943-1954	66	48	.520	25.00
1955	66 ve 2 ay	50	.516	25.84
1956	66 ve 4 ay	52	.512	26.66
1957	66 ve 6 ay	54	.509	27.50
1958	66 ve 8 ay	56	.505	28.33
1959	66 ve 10 ay	58	.502	29.17
1960 ve sonrası	67	60	.500	30.00

^a1 Ocakta doğmuşsanız; önceki yıla bakmalısınız.

^bAyın ilk günü doğmuşsanız; teminatlar doğum gününüz önceki aymış gibi yapılandırılır.

Kaynak: Social Security Administration.

Yaşlılık Sigortası Teminatları

Yaşlılık Aylıkları (Teminatları) Yaşlılık aylığı, emekli olan işçilere ve onların bakmakla yükümlü oldukları kişilere ödenebilir.

Yaşlılık Aylığının Tutarı Yaşlılık aylığı, işçinin **temel sigorta miktarına** (TSM) göre hesaplanır. TSM, tam emeklilik yaşındaki emekli işçiye ya da malul işçiye ödenen aylık tutardır.

Ertelenmiş Emeklilik Bazı işçiler emekliliklerini ertelemekte ve tam emeklilik yaşından sonra da çalışmaktadır

2012 ile 2090 Yılları Arasında Ara Dönem Varsayımlara Göre Emekli İşçiler İçin, Çeşitli Emeklilik Öncesi Kazançlarına Örnek Olması Amacıyla Yıllık Planlanan Teminatlar^a

65 yaşının doldurulduğu yıl ^b	Tam emeklilik yaşında emekli olunması		
	Emeklilikte yaş	2012 dolar endeksli TÜFE ^c	İkame edilen kazanç yüzdesi
Düşük Ölçekte Kazançlar^d			
2012.....	66:0	11,390 \$	57.8
2015.....	66:0	11,327	53.7
2020.....	66:2	12,481	53.9
2025.....	67:0	13,643	55.5
2030.....	67:0	14,347	55.3
2035.....	67:0	15,161	55.2
2040.....	67:0	16,042	55.1
2045.....	67:0	16,988	55.3
2050.....	67:0	17,960	55.3
2055.....	67:0	18,958	55.4
2060.....	67:0	20,001	55.4
2065.....	67:0	21,084	55.4
2070.....	67:0	22,228	55.4
2075.....	67:0	23,428	55.4
2080.....	67:0	24,710	55.4
2085.....	67:0	26,079	55.3
2090.....	67:0	27,551	55.3

Devamı sonraki
sayfada...

Orta Ölçekte Kazançlar^e

2012.....	66:0	18,771	42.9
2015.....	66:0	18,667	39.8
2020.....	66:2	20,575	40.0
2025.....	67:0	22,498	41.2
2030.....	67:0	23,644	41.0
2035.....	67:0	24,987	40.9
2040.....	67:0	26,444	40.9
2045.....	67:0	27,999	41.0
2050.....	67:0	29,603	41.1
2055.....	67:0	31,244	41.1
2060.....	67:0	32,958	41.1
2065.....	67:0	34,745	41.1
2070.....	67:0	36,632	41.1
2075.....	67:0	38,607	41.1
2080.....	67:0	40,719	41.0
2085.....	67:0	42,979	41.0
2090.....	67:0	45,403	41.0

Devamı sonraki
sayfada...

Yüksek Ölçekte Kazançlar^f

2012.....	66:0	24,891 \$	35.5
2015.....	66:0	24,745	33.0
2020.....	66:2	27,252	33.1
2025.....	67:0	29,817	34.1
2030.....	67:0	31,337	34.0
2035.....	67:0	33,110	33.9
2040.....	67:0	35,041	33.9
2045.....	67:0	37,101	33.9
2050.....	67:0	39,227	34.0
2055.....	67:0	41,404	34.0
2060.....	67:0	43,675	34.0
2065.....	67:0	46,045	34.0
2070.....	67:0	48,543	34.1
2075.....	67:0	51,160	34.0
2080.....	67:0	53,957	34.0
2085.....	67:0	56,951	34.0
2090.....	67:0	60,163	33.9

Devamı sonraki
sayfada...

Sabit Maksimum kazançlar⁸

2012.....	66:0	29,902	28.7
2015.....	66:0	30,115	26.5
2020.....	66:2	33,338	26.5
2025.....	67:0	36,667	27.3
2030.....	67:0	38,600	27.2
2035.....	67:0	40,803	27.1
2040.....	67:0	43,148	27.1
2045.....	67:0	45,697	27.1
2050.....	67:0	48,251	27.2
2055.....	67:0	50,820	27.3
2060.....	67:0	53,607	27.3
2065.....	67:0	56,521	27.3
2070.....	67:0	59,582	27.3
2075.....	67:0	62,798	27.3
2080.....	67:0	66,237	27.3
2085.....	67:0	69,911	27.3
2090.....	67:0	73,854	27.2

⁸Yıllık miktarlar, emeklilik ayıyla başlayan 12 aylık dönem için toplam miktardır.

⁹65 yaşını kazanılan yılın 1 Ocak'ıdır.

¹⁰TÜFE endeksli dolar, Tablo VI.F6'da gösterilen düzeltilmiş TÜFE endeksleme serilerini kullanmaktadır.

¹¹Kariyer ortalaması kazançlar, ulusal ortalama ücret endeksinin (OÜE) yüzde 45'i düzeyindedir.

¹²Kariyer ortalaması kazançlar, OÜE'nin yaklaşık yüzde 100'ü düzeyindedir.

¹³Kariyer ortalaması kazançlar, OÜE'nin yaklaşık yüzde 160'ü düzeyindedir.

¹⁴Her yıl kazanç ya da katkı ya da teminat tabanı.

Yaşlılık Sigortası Teminatları

Otomatik Geçinme Ayarlaması Yaşlılık aylıkları her yıl geçinme standardındaki değişikliklere göre otomatik olarak ayarlanır.

Gelir Testi YÖMS teminatında; kazanılmış gelirleri, belli yıllık limitlerin üzerinde olan işçiler açısından yaşlılık aylıklarında düşüş ya da kayıp olabilecek bir **gelir testi (emeklilik testi)** vardır.

Ölüm Sigortası Teminatları

Ölüm aylığı, tam sigortalı ya da şu anda sigortalı durumunda olan vefat etmiş bir işçinin bakmakla yükümlü olduğu kişilere ödenebilir. Bazı ölüm sigortası teminatları, tam sigortalı olma durumunu gerektirir.

Malullük Teminatları

Malullük aylığı (teminatları), belli uygunluk şartlarını karşılayan malul işçilere ödenebilir. Sağlanan korumanın sigorta değeri yüksektir. *Önceki örnek üzerinden açıklayacak olursak; 30 yaşında malullük teminatlarına hak kazanan bir işçinin beklenen malullük teminatının bugünkü değeri 465,000 \$'dır.*

Malullük Teminatları

Teminatlara hak kazanabilmek için malul bir işçinin aşağıdaki uygunluk şartlarını karşılaması gereklidir:

- Malullük sigortalısı olmak,
- Beş aylık bekleme süresini doldurmak,
- Malullük tanımını karşılamak.

YÖMS Teminatlarının Vergilendirilmesi

Aylık maaş alan bazı sigortalılar, bu teminatlarla ilgili olarak gelir vergisi ödemelidir. Vergilendirmeye tabi teminat tutarı, birleşik gelirinize göre değişir. *Birleşik gelir*, düzeltilmiş brüt geliriniz + vergiden muaf faiz + Sosyal Güvenlik teminatlarınızın yarısının toplamıdır.

Sosyal Güvenlik Teminatlarının Finansmanı

Sosyal Güvenlik teminatları; çalışanlar, işverenler ve serbest meslek sahiplerince ödenen bordro vergisi (gelir vergisi), vakıf fonu yatırımlarından gelen gelir vergisi ve aylık nakdi gelirlerin bir bölümünün vergilendirilmesinden gelen kaynaklarla finanse edilir.

MEDICARE

Medicare, genel Sosyal Güvenlik programının önemli bir parçasıdır. 65 yaş ve üzerindeki çoğu kişinin tıbbi harcamalarını karşılar. Medicare aynı zamanda en az 24 aydır maluliyet teminatlarına hak kazanmış durumda olan 65 yaşın altındaki malul kişileri de kapsar. Ayrıca uzun dönem böbrek diyaliz tedavisine ya da böbrek nakline ihtiyacı olan 65 yaşın altındaki kişiler de bu program kapsamına girmektedir.

MEDICARE

Medicare'in şaşırtıcı derecede çok planı vardır.
Bunlardan bazıları şu şekilde sayılabilir:

- Temel Medicare Planı
- Medicare Avantaj Planları
- Diğer Medicare Sağlık Planları
- Medicare Reçeteli İlaç Planları

Medicare Reçeteli İlaç Teminatı Kapsamındaki Maliyet Paylaşımı Maddelerine Örnek

Aylık Prim - Bayan Smith yıl boyunca aylık prim ödemektedir.			
1. Yıllık Muafiyet	2. Sağlık Katılım Payı ya da Koasürans (Eczanede ödediğiniz tutar)	3. Teminat Açığı	4. Katastrofik Teminat
Bayan Smith, plan kendi payını ödemeye başlamadan önce ilaç masraflarının ilk 325 dolarlık kısmını öder.	Bayan Smith sağlık katılım payı öder ve planı teminat kapsamındaki her ilacın kendine düşen kısmını öder ve bu durum bu iki ödemenin birleşik tutarı (ve muafiyet) 2,970 dolara ulaşmaya kadar devam eder.	Bayan Smith ve planı teminat kapsamındaki ilaçlar için 2,970 dolar ödedikten sonra Bayan Smith'in güvence açığı başlar. 2013 itibarıyla Bayan Smith güvence kapsamındaki markalı reçeteli ilaçlara yüzde 47.5 indirim almakta ve güvence kapsamındaki markasız ilaçların maliyetinin yüzde 79'unu ödemektedir. Ödedikleri (ve ilaç şirketi tarafından ödenen indirim) cepten harcama olarak kabul edilir ve Bayan Smith'in güvence açığından çıkmasına yardımcı olur.	Bayan Smith yıl için cepten 4,750 dolar harcadıktan sonra teminat açığı biter. Bundan sonra yılsonuna kadar her ilaç için küçük bir koasürans ya da sağlık katılım payı öder.

Medigap Sigortası

Medicare, çok sayıda istisna, muafiyet, maliyet paylaşımı hükümleri ve ücretlere ilişkin kısıtlamalar yüzünden tıbbi harcamaların tümünü karşılamamaktadır. Dolayısıyla çoğu Medicare faydalanıcısı ya önceki işverenlerinden gelen emeklilik sonrası sağlık teminatlarına sahiptir ya da Medicare tarafından ödenmeyen teminat kapsamındaki ücretlerin tümünü ya da bir bölümünü ödeyen bir Medigap poliçesi ya da Medicare ek poliçesi satın almıştır.

EKONOMİK BAKIM YASASININ MEDICARE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Ekonomik Bakım Yasası; sağlanan teminatlar, bakımın kalitesi, maliyetlerin düşürülmesi ve Medicare teminatının finansmanı üzerinde önemli etkileri olan çok sayıda hüküm içermektedir.

SORUNLAR VE BAZI HUSUSLAR

Sosyal Güvenlik ve Medicare řu anda ciddi finansal sorun ve bazı konularla karşı karşıyadır. Ele alınması gereken iki güncel konu aşağıda verilmiştir:

- Uzun dönem YÖMS aktüeryal açığı
- Medicare finansal krizi

İŞSİZLİK SİGORTASI

İşsizlik sigortası, irade dışı işsiz kalan işçilere haftalık işsizlik ödeneği veren federal-eyalet programlarıdır. Her eyaletin kendi işsizlik sigortası programı vardır. Çeşitli eyalet programları, 1935 tarihli Sosyal Güvenlik Yasasının işsizlik sigortası hükümlerinden ortaya çıkmıştır.

İŞSİZLİK SİGORTASI

İşsizlik sigortasının birkaç temel hedefi vardır:

- İrade dışı işsizlik sırasında bir gelir sağlamak,
- İşsizlerin iş bulmasına yardımcı olmak,
- İşverenlerin istihdamı dengelemelerini teşvik etmek,
- Ekonominin istikrara kavuşmasına yardımcı olmak.

İşsizlik Ödeneği Kapsamı

İşsizlik sigortası, çoğu özel firma, eyalet ve yerel hükümet ve kar amacı gütmeyen kuruluşu kapsamaktadır. *Özel bir firma*, takvim yılında (ya da önceki takvim yılında) en az 20 haftanın her birinde bir ya da birkaç işçi çalıştırır ya da bu yıllardan herhangi birinde üç aylık takvim döneminde 1500 \$ ya da üzerinde ücret öderse federal işsizlik vergisine tabi olur.

Uygunluk Şartları

İşsiz kalan bir işçi, işsizlik sigortasından yararlanabilmek için aşağıdaki *maddi açıdan uygunluk şartlarını* karşılamalıdır:

- Baz yıl sırasında gerekli koşulları sağlamasına yetecek ücret kazanması ve çalışma süresini doldurması,
- Çalışacak durumda olması ve çalışmaya hazır olması;
- Aktif olarak iş araması;
- Bekleme süresini doldurması.

İşsizlik Ödenekleri

İşsizlik sigortası ödenekleri, birkaç kategoriye ayrılır: standart eyalet ödenekleri, genişletilmiş ödenekler ve geçici acil durum işsizlik ödenekleri.

Finansman

Eyalet işsizlik sigortası, büyük oranda işverenlerin, çalışanların ücretleri üzerinden ödedikleri bordro vergileriyle finanse edilmektedir. Üç eyalet ayrıca asgari düzeyde işçilerden de katkı yapmalarını istemektedir. Tüm vergi katkıları, Federal İşsizlik Vakıf Fonuna yatırılır. Her eyaletin ayrı bir hesabı vardır ve her eyaletin payına düşen işsizlik vergisi katkısı ve yatırım gelirleri bu hesaplara yönlendirilir. İşsizlik ödenekleri eyaletlerce bu hesaplardan ödenir.

Sorunlar ve Bazı Hususlar

Eyalet işsizlik ödenek programları çok sayıda sorun ve bazı hususlarla karşı karşıyadır. Önemli sorunların bazıları aşağıya özetlenmiştir:

- *Ödeneklerden yararlananların, tüm işçilerin küçük bir oranını temsil etmesi*
- *Yetersiz finansman.*
- *Ekonomik durgunluk sırasında ödenekleri tüketme oranlarının yüksekliği.*

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SİGORTASI

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası, işle ilgili kaza ya da hastalıklar yüzünden yaralanan ya da hasta olan işçilere tıbbi bakım, parasal yardım ve rehabilitasyon hizmetleri sunan bir sosyal sigorta programıdır. İş görmezlik ödeneği ve geliri işle ilgili maluliyetin yol açabileceği ekonomik güvensizliğin azaltılmasında son derece önemlidir.

İşçilere Ödenen Tazminatın Gelişim Süreci

1837'ye kadar giden endüstriyel kazalara ilişkin genel hukuk kapsamında işte kaza geçiren işçiler tazminat alabilmek için işverenleri aleyhine dava açıp ihmali olduğunu kanıtlamak zorundaydı. Ancak işverenler kaza geçiren işçilerin açtıkları davaları genel hukukta yer alan üç savunma ile geri püskürttü:

- Müşterek kusur doktrini
- Meslektaş doktrini
- Riskin üstlenilmesi doktrini

İş Kazası ve Meslek Hastalığı Yasasının Amaçları

Eyaletlerin iş kazası ve meslek hastalığı yasasının temel hedeflerinden bazıları şunlardır:

- İş kazaları ve hastalıklar için çalışanlara geniş kapsamlı güvence sunma,
- Gelir kaybına karşı önemli ölçüde koruma sağlama,
- Yeterli tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetleri sağlama,
- Güvenliğin teşvik edilmesi,
- Davaları azaltma

Yasalara Uyma

İşverenler ya bir iş kazası ve meslek hastalığı sigorta poliçesi satın alarak, ya kendi kendine sigorta yaparak ya da tekelci eyalet fonundan ya da rekabetçi eyalet fonundan sigorta elde ederek eyalet yasalarına uyabilirler.

Kapsam Dahilindeki Meslekler

İş kazası ve meslek hastalığı ile ilgili yasalar, çoğu mesleği kapsama dahil etmekle birlikte bazı meslekleri kapsam dışında bırakmış, bazılarının da kapsamını daraltmıştır. İşin doğası gereği çoğu eyalet, tarım işçilerini, ev hizmetinde çalışanları ve geçici işçileri kapsam dışı tutmakta ya da bu mesleklere sınırlı koruma sağlamaktadır.

Uygunluk Şartları

Tipik bir iş kazası ve meslek hastalığı yasası genel olarak aşağıdaki durumları kapsama almaktadır:

- Seyahat eden ve işverene fayda sağlayan faaliyetlerde bulunurken yaralanan işçi,
- Belirtilen bir konumda, belirtilen görevleri yerine getirirken yaralanan işçi,
- Tesislerde bulunan ve çalışma alanına giderken yaralanan işçi,
- İşte bazı ağır malzemeleri kaldırırken kalp krizi geçiren bir işçi.

İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Teminat Çeşitleri

İş kazası ve meslek hastalığı yasaları dört temel teminat sağlamaktadır:

- Sınırsız tıbbi bakım
- Malullük geliri (aylığı)
- Ölüm sigortası geliri
- Rehabilitasyon hizmetleri

Sorunlar ve Hususlar

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası programları, gündelik işleyişlerinde bir dizi sorun ve birçok hususla yüz yüze kalmaktadır. Üzerinde kısaca durulması gereken üç sorun aşağıda verilmiştir:

- Tıbbi maliyetlerin toplam teminatlardaki payının artması
- Dolandırıcılık ve suistimal
- Yaşlanan işgücünün iş kazası ve meslek hastalıkları teminatları üzerindeki etkisi

Tıbbi Maliyetlerin Toplam Teminatlardaki Payının Artması

Tıbbi maliyetlerin, toplam maliyetler içindeki payı zaman içinde önemli düzeyde artış göstermiştir. İş kazası ve meslek hastalığı ödemelerinin iki bileşeni vardır: (1) mahrum kalınan gelire ilişkin ödemeler (iş göremezlik ödemeleri) ve (2) tıbbi bakıma ilişkin ödemeler. Geçmişte toplam maliyetlerin içindeki iş göremezliğe dair ödemeler, tıbbi maliyetlerden daha büyük bir orana karşılık geliyordu.

Dolandırıcılık ve Suistimal

Sosyal sigorta konularında dolandırıcılık ve suistimal önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Sigorta Bilgi Enstitüsüne (Insurance Information Institute) göre mal ve kaza sigortası branşında her yıl gerçekleşen hasarların ve hasar tespiti masraflarının yüzde 10'u (yaklaşık 30 milyar dolar) hilelidir.

İş Kazası ve Meslek Hastalığı Maliyetleri ve Yaşlanan İş Gücü

Birçok uzman yaşlanan işgücünün; iş kazası ve meslek hastalığı maliyetleri üzerinde potansiyel olarak olumsuz bir etkisi olduğuna inanmaktadır. İş gücündeki yaşları 55 ile 64 arasında olan yaşlı işçilerin oranı giderek artmıştır. Yaşları 45 ile 54 arasında değişen işçilerin oranı ise daha düşük bir hızda gerçekleşmiştir. Buna karşılık yaşları 35 ile 44 arasında olan genç işçilerin sayısı düşüş göstermiştir.

Vaka Uygulaması

35 yaşında olan Sam ile 33 yaşında olan Kathy evlidir ve çiftin 1 yaşında bir oğlu vardır. Sam, muhasebeci olarak çalışmakta ve yılda 75,000 \$ kazanmaktadır. Kathy büyük bir devlet üniversitesinde maliye profesörü olarak çalışmakta ve yılda 150,000 \$ kazanmaktadır. Her ikisi de YÖMS programı kapsamında hali hazırda sigortalı ve tam sigortalı durumundadır. Finansal planlamacı olduğunuzu ve YÖMS ve diğer sosyal sigorta programları konusunda bu çifte tavsiyede bulunmanız gerektiğini varsayın. Aşağıdaki durumlara göre soruların her birine yanıt verin. Her durumu ayrı ayrı ele alın.

- a. Sam bir araba kazasında olay yerinde hayatını kaybetti. Geride kalan aile üyeleri, YÖMS ölüm teminatlarını almaya hak kazanabilir mi? Kazanırsa ne düzeyde bu teminalardan yararlanabilirler?
- b. Kathy'nin larenjiti ses tellerine zarar verdi. Dolayısıyla artık ders verememektedir. Kendisine çalıştığı üniversitenin ticari araştırma bürosunda bir araştırma pozisyonu teklif edildi. Kathy YÖMS malullük teminatla-

Devamı sonraki
sayfada...

rından yararlanabilir mi? Yararlanabilirse ne düzeyde yararlanabilir?

- c. Akli dengesi yerinde olmayan bir öğrenci düşük not verdi diye Kathy'ye tabancayla ateş etti. Kathy ağır yaralandı ve iyileşme sürecinde 1 yıl işten uzak kalması bekleniyor. Birleşik Devletler'deki mevcut sosyal sigorta programları Kathy'ye geçici malullük (özürlülük) süresi boyunca gelir sağlayabilir mi? Sağlarsa ne düzeyde sağlar?
- d. Sam, 62 yaşında emekli olup yarı zamanlı muhasebeci olarak çalışmaya devam etmektedir. YÖMS gelir testinin kendi durumuna uygun olduğunu öğrendi. Gelir testinin, emeklilik sonrasında yarı zamanlı çalışma kararını nasıl etkileyebileceğini açıklayın.
- e. Sam, daha yüksek maaşlı bir pozisyon bulmak için işinden istifa etti. Sam'in yeni iş buluncaya kadar geçici işsizlik döneminde işsizlik sigortasından yararlanıp yararlanamayacağını açıklayın.

